

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 3
Rotel 32

DOM
2014-06-09
Malmö

Mål nr
T 2847-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Malmö tingsrätts dom 2013-10-09 i målen T 1638-12 och T 1639-12, se bilaga A

KLAGANDE

1. NIKE Izabella Jane Nilsson, 081208-5520
Grönalundsgatan 11 D Lgh 1001
216 16 Malmö

2. TINDRA Love Jane Nilsson, 081208-9506
Grönalundsgatan 11 D Lgh 1003
216 16 Limhamn

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen för 1-2: Advokat Sten Brunnström
Allmänna Advokatbyrån i Malmö HB
Själbodgatan 10
211 35 Malmö

MOTPART

Anja Lindblad, 730919-0762
Koralgatan 25 Lgh 1202
215 70 Malmö

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat Carl Hofvendahl
Advokatfirman Sven-Eric Ohlsson AB
Adelgatan 9
211 22 Malmö

SAKEN

Fastställande av föräldraskap

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten fastställer tingsrättens domslut utan några ändringar.

Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Sten Brunnström för uppdraget som rättshjälpsbiträde åt Nike Nilsson till 8 950 kr, varav 6 380 kr avser arbete, 780 kr tidsspillan och 1 790 kr mervärdesskatt.

Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Sten Brunnström för uppdraget som rättshjälpsbiträde åt Tindra Nilsson till 8 950 kr, varav 6 380 kr avser arbete, 780 kr tidsspillan och 1 790 kr mervärdesskatt.

Dok.Id 229749

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 846	Hovrättstorget 1	040-35 57 00	040-783 11	måndag – fredag
201 80 Malmö		E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se		08:00-16:00
		www.hovrattensskaneblekinge.domstol.se		

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 3

DOM
2014-06-09

T 2847-13

Hovrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Carl Hofvendahl till 17 413 kr, varav 12 760 kr avser arbete, 1 170 kr tidsspillan och 3 483 kr mervärdesskatt.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Nike Nilsson har yrkat att hovrätten förklarar att Anja Lindblad är förälder till henne.

Tindra Nilsson har yrkat att hovrätten förklarar att Anja Lindblad är förälder till henne.

Anja Lindblad har motsatt sig ändring.

PARTERNAS TALAN I HOVRÄTTEN

Tindra Nilsson och Nike Nilsson har i hovrätten förklarat att de inte längre gör gällande att Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad var sambo vid tidpunkten för inseminationen den 4 april 2008. De har i övrigt vidhållit vad de vid tingsrätten anfört som grund för käromålet.

Anja Lindblad har i hovrätten vidhållit grunderna för bestridandet på sätt de antecknats i tingsrättens dom. Hon har i hovrätten förtydligat sin inställning i frågan om samtycke på så sätt att det – för att samtycke ska anses ha förelegat – krävts att hon var personligen närvarande vid inseminationstillfället den 4 april 2008, vilket hon ostridigt inte var.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av viss skriftlig bevisning. Förhören vid tingsrätten med Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad har lagts fram genom uppspelning av tingsrättens ljud- och bildupptagningar.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Som tingsrätten angett är bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken tillämplig på den aktuella inseminationen.

Hovrätten ansluter sig helt till tingsrättens bedömning att en av förutsättningarna för att fastställa ett föräldraskap enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken är att modern, såvitt här är av intresse, var sambo med en annan kvinna när inseminationen utfördes. Det kan enligt hovrätten inte förstås på något annat sätt än att ett samboförhållande i lagens mening

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 3

DOM
2014-06-09

T 2847-13

ska föreligga vid tidpunkten för den insemination som med hänsyn till samtliga omständigheter sannolikt har lett till befruktning, dvs. i detta fall den 4 april 2008. Det är ostridigt att Zaid Lydahl Nilsson vid den tidpunkten inte var sambo med Anja Lindblad. Som tingsrätten funnit ska käromålen därför ogillas.

Den överklagade domen ska följaktligen fastställas utan några ändringar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande får ske senast den 7 juli 2014.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Susanne Kaevergaard och Lars Henriksson (referent) samt Martin Nilsson. Domarna är eniga.

MALMÖ TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2013-10-09
Meddelad i
Malmö

Mål nr
T 1638-12
T 1639-12

PARTER

KÄRANDE

1. TINDRA Love Jane Nilsson, 081208-9506
Grönalundsgatan 11 D Lgh 1003
216 16 Limhamn

2. NIKE Izabella Jane Nilsson, 081208-5520
Grönalundsgatan 11 D Lgh 1003
216 16 Limhamn

Ställföreträdare för 1 och 2: Malmö Stad, Familjerättsbyrån
Regementsgatan 52 B, 3 v
217 48 MALMÖ

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen för 1 och 2: Advokaten Sten Brunnström
Allmänna Advokatbyrån i Malmö HB
Själbodgatan 10
211 35 Malmö

SVARANDE

Anja Lindblad, 730919-0762
Koralgatan 25 Lgh 1202
215 70 Malmö

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokaten Carl Hofvendahl
Advokatfirman Sven-Eric Ohlsson AB
Adelgatan 9
211 22 Malmö

DOMSLUT

1. Käromålen ogillas.

2. Tingsrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Sten Brunnström, i egenskap av rättshjälpsbiträde för Tindra Nilsson, med 22 511 kr, varav 18 009 kr avser arbete och 4 502 kr avser mervärdesskatt.

3. Tingsrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Sten Brunnström, i egenskap av rättshjälpsbiträde för Nike Nilsson, med 22 511 kr, varav 18 009 kr avser arbete och 4 502 kr avser mervärdesskatt.

3. Tingsrätten fastställer ersättning enligt rättshjälpslagen åt Carl Hofvendahl med 61 973 kr, varav 48 438 kr avser arbete, 1 140 kr avser tidspillan och 12 395 kr avser mervärdesskatt.

BAKGRUND

Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson träffades hösten 2005. De arbetade då på samma arbetsplats. Anja Lindblad var gift med Christian Lindblad, som hon har en dotter tillsammans med. Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson blev ett par. Anja Lindblad skiljde sig från Christian Lindblad och hon och Zaid Lydahl Nilsson flyttade den 25 november 2005 tillsammans in i en lägenhet på Koralgatan 25. Anja Lindblad stod på hyreskontraktet för lägenheten. Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson bestämde sig för att försöka skaffa barn tillsammans. De var överens om att de skulle skaffa barn, men önskemålet om att få barn var starkast hos Zaid Lydahl Nilsson. De kontaktade Storkkliniken i Köpenhamn för insemination. Zaid Lydahl Nilsson genomgick fyra inseminationer på Storkkliniken utan resultat. Också Anja Lindblad genomgick en insemination, vilken ledde till att hon blev gravid. Anja Lindblad, som blir mycket illamående av graviditet, gjorde dock abort.

Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad bestämde sig för att kontakta den svenska sjukvården för förnyade inseminationsförsök på Zaid Lydahl Nilsson. Den 23 februari 2007 undertecknade Anja Lindblad ett samtycke till givarinsemination av Zaid Lydahl Nilsson på en av Socialstyrelsen framtagen blankett. Av blanketten framgår att den samtyckande är medveten om vad insemination innebär och att den samtyckande anses som förälder till det barn som kommer till genom inseminationen enligt 1 kap. 6 eller 9 § föräldrabalken. Av blanketten framgår också att en legitimerad läkare tog del av samtycket. På blanketten finns ett utrymme där den samtyckande skriftligen kan återkalla sitt samtycke och ett utrymme där en läkare kan signera en återkallelse av samtycke som gjorts på annat sätt. Av blanketten framgår också att en kopia av samtycket skulle lämnas till sambon, att insemination endast får utföras om kvinnan är gift/registrerad partner eller sambo och att det krävs skriftligt samtycke av maken/registrerade partnern eller sambon för inseminationen.

Under 2007 genomfördes därefter två inseminationer på Zaid Lydahl Nilsson på Reproduktionsmedicinskt Centrum (RMC) i Malmö. Ingen av dem ledde till graviditet. En ytterligare insemination genomfördes i februari 2008. Även den misslyckades. Den

4 april 2008 genomfördes en insemination på Zaid Lydahl Nilsson. Det är ostridigt i målet att denna insemination ledde till graviditet. Zaid Lydahl Nilsson födde den 8 december 2008 tvillingflickorna Tindra och Nike. Av de FÖR-protokoll för utredning av föräldraskap som Malmö Stad Fosie Stadsdelsfullmäktige upprättat framgår att konceptionstiden för de båda flickorna var mellan den 1 mars och den 17 maj 2008.

När Tindra och Nike föddes var Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad inte längre ett par. Det är tvistigt i målet vid vilken tidpunkt deras samboförhållande upphörde. Det är dock ostridigt att deras förhållande blev alltmer problematiskt kring och efter årsskiftet 2007/2008 då Anja Lindblad inledde en relation med Mikael Wennryd. Zaid Lydahl Nilsson tecknade den 31 mars 2008 ett hyresavtal för en lägenhet på Kantatgatan 12 med en hyrestid från den 1 april 2008. Både Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson var dock folkbokförda på Koralgatan 25 till den 22 augusti 2008 då Zaid Lydahl Nilsson folkbokfördes på Kantatgatan.

Anja Lindblad har inte återkallat sitt samtycke till inseminationen till sjukvården.

YRKANDEN M M

Tindra Nilsson och Nike Nilsson har yrkat att tingsrätten ska förklara att Anja Lindblad är förälder till dem.

Anja Lindblad har bestritt yrkandena.

PARTERNAS GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Tindra Nilsson och Nike Nilsson

Familjerättsbyrån har utrett föräldraskapet för Tindra och Nike. Av utredningen framgår att Tindra och Nike tillkommit efter givarinsemination enligt 6 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. Av vad som antecknats i familjerättsbyråns FÖR-protokoll för utredning av föräldraskap följer att Zaid Lydahl Nilsson uppgett att samboförhållandet mellan henne och Anja Lindblad upphörde den 3 juli 2008. Anja

Lindblad har dock uppgett att hon inte kände till den insemination genom vilken Zaid Lydahl Nilsson blev gravid och att förhållandet mellan dem tog slut i början av 2008.

Zaid Lydahl Nilsson genomgick under 2007 och 2008 insemination vid fyra tillfällen vid RMC i Malmö. Inseminationerna var en del av en behandlingsserie om fem inseminationer med tillhörande hormonbehandlingar. Två inseminationer i serien utfördes 2007 och två utfördes 2008. Då ett av inseminationsförsöken skedde vid ett tillfälle som inte var idealt räknades inte det in i serien. Därför är det inseminations-tillfälle då Zaid Lydahl Nilsson blev gravid betecknat som inseminationstillfälle nr 3 i hennes journal. Det framgår inte av Zaid Lydahls Nilssons journal vid vilka inseminationstillfällen som Anja Lindblad var närvarande. Av ett brev från klinikchefen på RMC framgår dock att Anja Lindblad fått kopia av samtycket som också gett möjlighet till återkallelse. Av brevet framgår också att man i samband med signeringen av samtycket gör partnern uppmärksam på att det är partnerns skyldighet att återkalla samtycket om det skulle bli aktuellt. Av en anteckning den 23 februari 2007 i Zaid Lydahls Nilssons journal framgår att det var fråga om fem inseminationsförsök, att läkaren lämnade information om behandlingen och lagen samt att recept utfärdades och samtycke skrevs på.

Samtycket har lämnats och hanterats i sjukvården på det sätt som föreskrivs i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2009:32) om användning av vävnader och celler i hälso- och sjukvården och vid klinisk forskning. Av dessa framgår bl.a. att den behandlande läkaren ska informera parterna om samtyckets innebörd, att samtycket gäller tills vidare och att en återkallelse gäller från den tidpunkt då läkaren underrättades om återkallelsen.

Anja Lindblad har i egenskap av sambo lämnat samtycke till hela inseminationsserien, dvs. även till det tillfälle då Zaid Lydahl Nilsson blev gravid. Samtycket har inte återkallats vilket gör att det var giltigt. Det är sannolikt att Tindra och Nike avlats genom inseminationen. Det görs i första hand gällande att Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad var sambos vid tidpunkten för den insemination då Zaid Lydahl Nilsson

blev gravid. I andra hand görs det gällande att de i vart fall var sambos då samtycket lämnades och att Anja Lindblad därför ska anses som förälder till Tindra och Nike.

Anja Lindblad

Anja Lindblad har inte samtyckt till inseminationen den 4 april 2008 då Zaid Lydahl Nilsson blev gravid. Hon var inte längre sambo med Zaid Lydahl Nilsson vid inseminationstillfället. Även om hon inte återkallat sitt samtycke till sjukvården brister det därmed i förutsättningarna för föräldraskap. När samtycket lämnades den 23 februari 2007 fick Anja Lindblad intrycket av att hon skulle närvara personligen vid inseminationstillfällena, vilket hon också gjorde vid de två första tillfällena. Vid de tillfällena fick hon legitimera sig.

Samboförhållandet mellan Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson upphörde kring månadsskiftet januari/februari 2008. Anja Lindblad har inte känt till att de efterföljande två inseminationerna genomfördes. Oavsett att Anja Lindblad undertecknat samtycket brister det i förutsättningarna för föräldraskap då hon vare sig varit sambo eller samtyckt till den aktuella inseminationen.

I december 2007 hade Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson ett bråk och Anja Lindblad bestämde sig för att bryta förhållandet. Anja Lindblad träffade Mikael Wennryd och inledde ett förhållande med honom. Anja Lindblad klarade inte själv av att förmå Zaid Lydahl Nilsson att lämna den gemensamma bostaden utan fick ta hjälp av sin mamma, Jeanne Hansen. Zaid Lydahl Nilsson anmodades att lämna tillbaka sin nyckel. Då hon inte ville det lät Anja Lindblad byta lås till lägenheten. Christian Lindblad hjälpte henne att byta låset. Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson arbetade på samma arbetsplats. Deras separation var mycket infekterad och detta medförde att Zaid Lydahl Nilsson blev omplacerad till en annan avdelning, vilket Anja Lindblads kollegor Christina Hansson och Marijana Lindoff har kännedom om. I februari 2008 var Anja Lindblads och Zaid Lydahl Nilssons förhållande över. Anja Lindblad var då illa till mods och hennes väninnor Anne Rojler och Jessica Hald sov över hos henne när Mikael Wennryd inte kunde vara hos henne.

Anja Lindblad blev gravid med Mikael Wennryd. Av en journalanteckning den 11 maj 2008 framgår att hon då var gravid i ca vecka 6. Anja Lindblad gjorde abort. I journalanteckningen från abortstarten den 12 maj 2008 antecknades att hennes identitet bekräftades av Mikael Wennryd. Som anhörig närvarande antecknades på abortdagen den 14 maj 2008 hennes väninna Marijana och som närmast anhörig antecknades Jeanne, mamma. Zaid Lydahl Nilsson angavs inte som närmast anhörig i samband med aborten.

Under mars 2008 tog Zaid Lydahl Nilsson kontakt med en annan hyresvärd för att skaffa en egen bostad. Hon tecknade ett hyreskontrakt som började att löpa den 1 april 2008. Zaid Lydahl Nilsson har uppgett att hon bott hos sin pappa och hos en bekant.

Anja Lindblad ville få de abonnemang som stod i Zaid Lydahl Nilssons namn överförda på sig själv när förhållandet hade upphört och Zaid Lydahl Nilsson hade flyttat. Zaid Lydahl Nilsson medverkade inte till detta och Anja Lindblad fick lägga ner mycket tid på att flytta abonnemangen. Anja Lindblad tecknade ett nytt abonnemang hos e.on. den 5 april 2008 och fick ett bekräftelsebrev på det den 19 april 2008. Anja Lindblad tecknade också ett nytt teleabonnemang med beställningsdatum den 25 juni 2008.

BEVISNING

Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad har hörts under sanningsförsäkran. På Anja Lindblads begäran har vittnesförhör hållits med hennes pojkvän, Mikael Wennryd, med hennes mamma, Jeanne Hansen, med hennes f.d. make, Christian Lindblad, med hennes barndomskamrater, Anne Rojler och Jessica Hald, samt med hennes arbetskamrater, Christina Hansson och Marijana Lindoff. Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § föräldrabalken stadgas att om insemination utförts på modern enligt 6 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. med samtycke av en kvinna som var moderns maka, registrerade partner eller sambo och det med hänsyn till samtliga omständigheter är sannolikt att barnet har avlats genom inseminationen, ska den som lämnat samtycket anses som barnets förälder.

Inseminationen i nu aktuellt mål har utförts vid ett offentligt finansierat sjukhus i Sverige under de förutsättningar som anges i lagen om genetisk integritet m.m. och de föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen. Bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken är tillämplig på den aktuella inseminationen även om läkaren t.ex. inte genomfört den lämplighetsprövning som föreskrivs i lagen om genetisk integritet och även om samtycket inte lämnats i skriftligt form, vilket också föreskrivs i den lagen (se prop. 2004/05:137, s. 57–58). Oavsett om kraven i lagen om genetisk integritet m.m. på samtycke till inseminationen och på att kvinnan ska vara gift/registrerad partner eller sambo är uppfyllda eller inte ska tingsrätten därmed tillämpa 1 kap. 9 § föräldrabalken på frågan om Anja Lindblad är att anse som förälder till Tindra och Nike.

Det är inte tvistigt i målet att Tindra och Nike sannolikt avlades vid inseminationen den 4 april 2008. Frågorna i målet är i stället dels om Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad var sambor vid tidpunkten för inseminationen, dels om det samtycke som Zaid Lydahl Nilsson lämnade skriftligen den 23 februari 2007 omfattade även inseminationstillfället den 4 april 2008. När det gäller frågan om Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad var sambor vid inseminationen ska tingsrätten pröva om det är tillräckligt att de var sambor då det skriftliga samtycket lämnades och inseminationsserien inleddes eller om det också krävs att de var sambor vid inseminationstillfället den 4 april 2008 då Zaid Lydahl Nilsson blev gravid.

Vid vilken tidpunkt ska samboskap och samtycke föreligga för att en kvinna ska kunna anses som förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken?

Av förarbetena till bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken framgår att det för fastställande av föräldraskap krävs att modern var gift/registrerad partner eller sambo med en annan kvinna när inseminationen utfördes (se prop. 2004/05:137 s. 58). Varken i lagtexten eller i förarbetena till bestämmelsen framkommer att det räcker att samboförhållande eller äktenskap/partnerskap förelåg när inseminationsserien inleddes. En bokstavstolkning av paragrafen medför således att det krävs att Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad var sambor den 4 april 2008 när den insemination som ledde till graviditet utfördes för att Anja Lindblad ska kunna anses som förälder till Tindra och Nike. Det är i Sverige inte tillåtet för ensamstående kvinnor att insemineras enligt lagen om genetisk integritet m.m. Även en ändamålsenlig tolkning av bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken medför därmed att det krävs att modern var sambo vid tillfället för den insemination då hon blev gravid för att föräldraskap ska kunna fastställas.

Tindra Nilsson och Nike Nilsson har gjort gällande att den avgörande tidpunkten för när samboskap ska ha förelegat är den tidpunkt då Anja Lindblad skrev på samtycket och läkaren gjorde sin lämplighetsbedömning enligt bestämmelserna i lagen om genetisk integritet m.m. Efter bemyndigande i lagen om genetisk integritet m.m. och i förordningen (2006:358) om genetisk integritet m.m. har Socialstyrelsen meddelat föreskrifter om verkställighet av lagen om genetisk integritet m.m. Dessa föreskrifter finns i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2009:32) om användning av vävnader och celler i hälso- och sjukvården och vid klinisk forskning. Av dessa föreskrifter framgår bl.a. att den behandlande läkaren ska informera parterna om samtyckets innebörd, att samtycket gäller tills vidare och att en återkallelse gäller från den tidpunkt då läkaren underrättades om återkallelsen. Dessa föreskrifter ger således intrycket av att ett samtycke enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken gäller till dess att det återkallas hos ansvarig läkare och att sjukvården således inte har någon skyldighet att kontrollera samtycket inför varje inseminationstillfälle. Föreskrifterna reglerar däremot inte hur läkaren ska göra för att kontrollera att de båda kvinnorna verkligen är sambor.

Enligt Socialstyrelsens allmänna råd bör läkarens bedömning dock utgå från parets möjlighet och förmåga att fungera som föräldrar under barnets hela uppväxt och hänsyn bör tas bl.a. till parets inbördes relation och levnadsförhållanden, vilket torde innebära att läkaren ska göra en bedömning av om samborelationen förväntas bestå under hela inseminationsserien.

Bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken är en civilrättslig reglering som avser enskildas personliga ställning. Varken av bestämmelsen eller av förarbetena till den framgår att man kan lämna ett samtycke på obestämd tid eller att samtycket skulle innebära att föräldraskap ska fastställas oavsett om samboförhållandet består eller inte vid tidpunkten för befruktningen. En bokstavstolkning av bestämmelsen medför i stället att samtycke krävs till den insemination som lett till befruktning och – som tingsrätten konstaterat ovan – att samboskap ska föreligga vid samma tillfälle. Socialstyrelsens verkställighetsföreskrifter om att ett samtycke ska återkallas hos sjukvården för att inte längre ha verkan utgör föreskrifter avsedda för sjukvården om hur sjukvården ska verkställa bestämmelserna i lagen om genetiskt integritet m.m. och reglerar inte rättsförhållandet mellan enskilda. Att en kvinna undertecknat ett samtycke och gjorts medveten om att det ska återkallas för att upphöra att gälla utgör dock ett starkt bevis för att samtycke finns till hela inseminationsserien. Det bevisar dock inte att samboförhållandet består under någon senare tidpunkt än då samtycket lämnades och läkaren gjorde sin lämplighetsbedömning.

För att Anja Lindblad ska anses som förälder till Tindra och Nike enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken krävs därmed dels att hon och Zaid Lydahl Nilsson var sambor den 4 april 2008, dels att Anja Lindblad samtyckte till den inseminationen.

Var Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson sambor vid tidpunkten för inseminationen den 4 april 2008?

Begreppet sambo i bestämmelsen i 1 kap. 9 § föräldrabalken är det samma som i 1 § första stycket sambolagen (2003:376), dock att begreppet inte är begränsat till parförhållanden där ingen av samborna är gifta (se prop. 2004/05:137 s. 58). För att ett

samboförhållande ska föreligga krävs alltså att två personer bor stadigvarande tillsammans i ett parförhållande och har gemensamt hushåll. Enligt 2 § sambolagen upphör ett samboförhållande bl.a. när samborna flyttar isär. Sambolagens bestämmelser om när ett samboförhållande upphör är inte allmänt tillämpliga utanför sambolagens reglering. Dessa bestämmelser kan dock vara till ledning också utanför sambolagens tillämpningsområde (se prop. 2002/03:80 s. 45).

Både Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson har berättat om en stormig period i förhållandet dem emellan efter årsskiftet 2007/2008, vilket var den tidpunkt då Anja Lindblad träffade Mikael Wennryd. Medan Anja Lindblad berättat att hon försökte få Anja Lindblad att flytta från den gemensamma lägenheten och avsluta förhållandet har Zaid Lydahl Nilsson förklarat att hon och Anja Lindblad hade ett förhållande i smyg på Anja Lindblads villkor och att Anja Lindblad fram till den 3 juli 2008 inte var klar över vem av henne och Mikael Wennryd som Anja Lindblad skulle välja.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att ingen av de övriga i målet hörda personerna har gett stöd åt Zaid Lydahl Nilssons version av händelseförloppet utan de har alla bekräftat att Anja Lindblad efter årsskiftet 2007/2008 försökte få Zaid Lydahl Nilsson att inse att förhållandet var över och att flytta från lägenheten. Anne Rojler och Jessica Hald har därvid bl.a. bekräftat Anja Lindblads uppgift om att de sov över i lägenheten vid några tillfällen eftersom Anja Lindblad tyckte det var obehagligt att Zaid Lydahl Nilsson stod utanför och skrek och Christina Hansson och Marijana Lindoff har bekräftat Anja Lindblads uppgifter om de problem det medförde på arbetet att Zaid Lydahl Nilsson arbetade på samma arbetsplats. Också Mikael Wennryd, Jeanne Hansen och Christian Lindblad har berättat att Zaid Lydahl Nilsson inte ville acceptera att förhållandet var slut och flytta från lägenheten. Det enda som stödjer att Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson fortfarande var ett par den 4 april 2008 är att Zaid Lydahl Nilsson var folkbokförd i lägenheten ända till augusti 2008. Anja Lindblad har dock berättat att hon redan i januari försökte få bort Zaid Lydahls folkbokföring från lägenheten, men att detta inte gick. Denna uppgift har bekräftats av Christina Hansson som hjälpte Anja Lindblad med kontakterna med

Skattemyndigheten. Dessutom är det ostridigt i målet att Zaid Lydahl Nilsson den 31 mars 2008 tecknade ett lägenhetskонтракт för en annan lägenhet och att hyrestiden för den lägenheten började löpa den 1 april 2008, även om Zaid Lydahl Nilsson flyttade in i den lägenheten först senare.

Både Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson har berättat om ett tillfälle i februari 2008 då Zaid Lydahl Nilsson hämtade saker i lägenheten med hjälp av sin pappa och då även Anja Lindblads mamma, Jeanne Hansen var närvarande, vilket bekräftats av Jeanne Hansen. Enligt Zaid Lydahl Nilsson tog hon då med sig sina personliga saker, kökssaker och dator men lämnade möbler i lägenheten. Anja Lindblad har dock berättat att Zaid Lydahl Nilsson även tog med sig sina möbler, förutom en bäddmadrass. Anja Lindblads påstående om att Zaid Lydahl Nilsson vid detta tillfälle tog med sig alla sina saker utom bäddmadrassen från lägenheten får inte stöd av övriga i målet hörda personer. Zaid Lydahl Nilsson har dock berättat att hon efter detta tillfälle inte sov i lägenheten vid något enda tillfälle och att hon i stället bodde bl.a. hos sin pappa. Att hon kan ha haft vissa saker kvar i lägenheten bevisar därmed inte att hon också bodde där efter att hon avlägsnat sina kläder m.m. därifrån.

Anja Lindblad, Zaid Lydahl Nilsson och Christian Lindblad har också berättat om en dag i februari 2008 då Christian Lindblad hjälpte Anja Lindblad att byta lås på lägenheten. De har också berättat att Zaid Lydahl Nilsson inte fick någon nyckel till det nya låset. Enligt Anja Lindblad och Christian Lindblad var anledningen till låsbytet att Zaid Lydahl Nilsson inte ville lämna tillbaka sina nycklar till lägenheten.

Det följer således redan av Zaid Lydahls egna uppgifter att hon inte bodde i den tidigare gemensamma lägenheten efter februari 2008. Det är också klarlagt att hon då hämtat sina kläder m.m. därifrån och att hon inte längre hade nyckel till lägenheten. Enligt tingsrättens uppfattning pekar utredningen i målet därmed entydigt på att Anja Lindblad och Zaid Lydahl Nilsson efter februari 2008 inte längre bodde stadigvarande tillsammans i ett parförhållande och att de inte längre hade något gemensamt hushåll

utan de facto hade flyttat isär. Deras förhållande efter februari 2008 uppfyller således inte de kriterier som krävs för att det ska ha varit fråga om ett samboförhållande.

Det är därmed klarlagt att Zaid Lydahl Nilsson och Anja Lindblad inte var sambor när Zaid Lydahl Nilsson inseminerades den 4 april 2008. Anja Lindblad kan därmed redan på denna grund inte förklaras vara förälder till Tindra och Nike och det saknas skäl att pröva frågan om hennes samtycke till inseminationen då kvarstod. Tindra och Nikes talan ska mot denna bakgrund ogillas.

Ersättning enligt rättshjälpslagen

Vad Sten Brunnström och Carl Hofvendahl yrkat i ersättning enligt rättshjälpslagen framstår som skäligt. Tingsrätten fastställer därför ersättning enligt rättshjälpslagen åt dem med yrkade belopp.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 401).

Skrivelse med överklagande, ställd till Hovrätten över Skåne och Blekinge, får ges in till tingsrätten senast den 30 oktober 2013.

Jenny Wennhall

Anvisningar för överklagande

Överklagandet skall göras skriftligen. Om avgörandet innehåller beslut i fråga som avses i 49 kap. 5 § rättegångsbalken eller 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden, får detta överklagas särskilt.

Överklagandet ställs till Högsta domstolen men skall ges in till hovrätten. Det skall ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges under rubriken HUR MAN ÖVERKLAGAR.

Målet eller ärendet tas upp av Högsta domstolen endast om Högsta domstolen lämnar tillstånd till det, s.k. prövningstillstånd.

Prövningstillstånd kan meddelas endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen; eller
2. det finns synnerliga skäl till en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets eller ärendets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål eller ärenden, som samtidigt föreligger till bedömning, kan prövningstillstånd meddelas också i övriga.

Prövningstillstånd behövs inte när justitiekanslern eller en justitieombudsman överklagar i mål om allmänt åtal.

Upplysningar

I överklagandet till Högsta domstolen skall Ni ange

1. Ert namn, postadress och telefonnummer
2. den dom eller det beslut som överklagas samt målets eller ärendets nummer och dagen för avgörandet
3. den ändring i domen eller beslutet som yrkas
4. grunderna för överklagandet (de skäl som Ni åberopar) och i vilket avseende hovrättens skäl enligt Er mening är oriktiga
5. de bevis Ni vill åberopa och vad Ni vill styrka med varje särskilt bevis
6. de omständigheter Ni åberopar till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Överklagandet bör vara egenhändigt undertecknat av Er eller Ert ombud.